

Beleid 'Veilige Kerk'

1. Doel, aanleiding en inleiding

De kerk, als huis van God, hoort een veilige plaats te zijn en gelukkig ervaren velen dat ook zo. Toch is die veiligheid niet altijd vanzelfsprekend. Ook in de kerk, binnen kerkelijke relaties, komt misbruik en grensoverschrijdend gedrag voor. Reden te meer om voor dit onderwerp, ook in onze gemeente, aandacht te vragen en samen kaders op te stellen om een veilige kerk te creëren. Veiligheid en openheid in de gemeente ontstaan door veilig en open met elkaar om te gaan. Dit lijkt een open deur, maar in de praktijk is het best lastig om met elkaar open te spreken over grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik. Dit beleid kan helpen om deze onderwerpen te agenderen en bespreekbaar te maken.

Een veilige kerk maken we samen, maar wanneer kun je nu spreken van een veilige kerk? Het is goed om als gemeente samen duidelijk te krijgen wanneer wij vinden dat er sprake is van een veilige kerk, om samen een gemeente te vormen die voor iedereen, jong én oud, veilig is en veilig voelt. Dit beleidsplan strekt ertoe concreet te maken wat een veilige kerk is, en maakt duidelijk wat er nodig is om een zo veilig mogelijke plek in de gemeente te creëren.

De commissie bestuurlijke zaken (CBZ) heeft de vertrouwenspersoon opdracht gegeven om, in samenwerking met pastoraal werk, jongerenwerk en de kerkenraad dit beleidsplan op te stellen. In dit beleidsplan komen verschillende zaken aan de orde die commissies, jeugdwerk en andere groepen kunnen gebruiken om bijvoorbeeld vrijwilligers te selecteren, veiligheid bespreekbaar te maken en het proces rondom eventuele incidenten helder te krijgen.

2. Wat is een veilige kerk?

In een veilige kerk gaan mensen respectvol met elkaar om, zodat ieder gemeentelid zich veilig voelt om zichzelf te zijn.

Dat betekent dat we respect hebben voor elkaar, juist ook wanneer we van elkaar verschillen. In een veilige kerk wordt niet gepest, getreiterd en geroddeld, maar spreken we mét elkaar in plaats van óver elkaar.

In een veilige kerk hebben we respect voor elkaars lichaam. Dat betekent dat we ons bewust zijn van hoe we omgaan met lichamelijk contact en hoe aanrakingen bij een ander kunnen overkomen. Iedereen moet zich vrij kunnen voelen om zijn/haar grenzen hierin aan te geven en deze grenzen respecteren we van elkaar. We zoeken niet het scherpst van de snede op. Medewerkers in het kinder- en jeugdwerk moeten zich in het bijzonder bewust zijn van de verantwoordelijkheid die zij op dit vlak dragen, nu zij vanuit hun rol omgaan met zeer kwetsbare personen.

Het bovenstaande kan makkelijk en vanzelfsprekend lijken, maar is voor ons zondige mensen onmogelijk zonder de hulp van onze liefdevolle Vader. Alleen als we leven vanuit Gods gebod; zodat we de ander liefhebben als onszelf, is het mogelijk om met de hulp van God samen een veilige gemeente te vormen.

3. Doelgroep

Dit beleid is niet alleen geschreven voor het kinder- en jeugdwerk, maar voor jong én oud, eigenlijk voor iedereen die in contact komt met andere gemeenteleden. Op welke plaats we ook actief zijn in de gemeente, overal moeten we alert zijn op de veiligheid. Een veilige gemeente is natuurlijk van belang voor iedereen. In dit beleid worden in het bijzonder handvatten gegeven om te zorgen voor een veilige gemeente voor onze kinderen en jongeren, aangezien er rond het kinder- en jeugdwerk veel vrijwilligers nodig zijn én omdat kinderen en jongeren erg kwetsbaar zijn en niet altijd in staat zijn om zelf grenzen aan te geven. Dan is het extra van belang om kritisch te zijn op hoe we met kinderen en jongeren in onze gemeente omgaan.

De verantwoordelijkheid voor veiligheid in de kerk ligt in de eerste plaats bij de leiding van de kerk. Tegelijk is ook ieder lid van de gemeente verantwoordelijk voor de veiligheid in de gemeente.

Dit beleid is met name bruikbaar voor iedereen die vanuit zijn of haar rol in de gemeente betrokken is bij het selecteren van vrijwilligers, iedereen die actief is in het kinder- en jeugdwerk en iedereen die in contact met gemeenteleden wordt geconfronteerd met incidenten, die de veiligheid in de kerk aantasten.

4. Interne vertrouwenspersoon

- De kerkenraad is verantwoordelijk voor de veiligheid in de kerk. Hij geeft middels de CBZ aan die verantwoordelijkheid vorm door o.a. een interne vertrouwenspersoon (de IVP) aan te stellen
- Er is een profielschets voor de IVP beschikbaar
- Er is een training voor de IVP beschikbaar
- De IVP is een man of een vrouw (bij voorkeur zijn er twee IVP, een man en een vrouw) met een onafhankelijke neutrale positie, die het vertrouwen geniet van zowel de gemeenteleden als de CBZ.
- De IVP biedt een luisterend oor en geeft informatie over de stappen die gezet kunnen worden
- De IVP heeft een geheimhoudingsplicht en hij/zij hecht grote waarde aan het waarborgen daarvan

Taken van de IVP

Het is goed om de taak van een vertrouwenspersoon af te bakenen:

- Signaleren

De IVP geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de CBZ rondom gesignaleerde knelpunten.

- Preventie

De IVP vervult ook een rol op het gebied van preventie, dat doet hij of zij door:

- het onderwerp op de agenda te zetten van de CBZ
- het stappenplan veilige kerk uitvoering te geven
- het onderwerp op de agenda te zetten binnen de gemeente

- Opvang en begeleiding

De IVP functioneert als eerste aanspreekpunt voor iemand die een klacht indient.

De IVP adviseert de melder over eventuele vervolgstappen. Indien gewenst begeleidt de IVP de melder daarbij. Ook kan een gemeentelid bij de IVP terecht bij zorgen over mogelijk onveilige situaties.

- Verantwoording afleggen

De IVP legt minstens eenmaal per jaar verantwoording van haar/zijn werk af aan de CBZ en presenteert daarbij een nieuw jaarplan.

Hoewel de taak van de IVP in de kerk in eerste instantie ligt op veiligheid in de kerk, kan de IVP ook benaderd worden met vragen of meldingen over misbruik in familie of gezinsverband. De contactgegevens van de IVP zijn te vinden op de diverse communicatiekanalen van de gemeente. Van belang is dat de IVP de grenzen en mogelijkheden kent en doorverwijst naar andere instanties.

5. Gedragscode en Omgangsregels

In een gedragscode staat wat de CBZ van de vrijwilligers in de gemeente verwacht; welk gedrag wel en niet geaccepteerd wordt. Een gedragscode is een officieel document, dat door vrijwilligers bij de start van hun werk ondertekend wordt.

Het verschil met omgangsregels is dat een gedragscode een vaste set regels is voor iemand met verantwoordelijkheid voor anderen. Een jeugdleider, een catecheet, een crècheleider, etc.. Je hebt verantwoordelijkheid voor de ander en daarom moet je je op deze manier gedragen.

Omgangsregels zijn afspraken in een groep over hoe je met elkaar omgaat. Die maak je met elkaar en je houdt elkaar eraan, bijvoorbeeld in de minikidzgroep of op een jeugdkamp.

Het maken van omgangsregels betekent dat er met elkaar afspraken worden gemaakt. Dit kun je heel goed aan het begin van het seizoen doen of bij het starten van een groep. De afspraken helpen de groepsleden om zich bewust te worden van de verantwoordelijkheid naar elkaar en hoe respectvol met elkaar om te gaan.

Verschillende groepen kunnen komen tot verschillende formuleringen. Dat is niet erg, het belangrijkste is dat er over wordt nagedacht en gesproken. Het opstellen van omgangsregels is dan ook van harte aanbevolen bij de start van ieder kerkelijk jaar in het kinder- en jeugdwerk, bijvoorbeeld vanaf de Kidzclub, maar in ieder geval bij de groepen van Mission to Meet.

De kerkenraad acht het van belang dat in de Ontmoetingskerk in het algemeen naar de volgende omgangsregels wordt geleefd en dat deze regels als “kapstok” dienen voor omgangsregels binnen groepen in de kerk:

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de kerkelijke gemeente.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig.
4. Ik berokken de ander geen schade.
5. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn (machts-)positie.
6. Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. Ik negeer de ander niet.
8. Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, en ik bedreig de ander niet.
10. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
11. Ik geef de ander geen ongewenst seksueel getinte aandacht.
12. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
13. Als iemand mij hindert of lastigvalt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt vraag ik een ander om hulp.
14. Ik doe geen mededelingen aan derden over zaken die mij vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen. Ik moet de geheimhouding doorbreken als er sprake is van acuut of dreigend (levens)gevaar en/of misdrijf. Als gevaar of schade kan worden voorkomen, doe ik er alles aan om toestemming van de betrokkene te krijgen om de geheimhouding te doorbreken.
15. Ik maak bewust gebruik van internet, e-mail en andere communicatiemiddelen. In het gebruik hiervan zorg ik ervoor dat de privacy van anderen wordt gewaarborgd.
16. Ik bezoek geen sites en verspreid geen informatie die ingaan tegen deze gedragscode.
17. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden.

De kerkenraad vindt het in het bijzonder van belang dat (zijn betaalde en onbetaalde) medewerkers, die werken met kinderen en jongeren of andere kwetsbare groepen in hun gedrag rekening houden met wat wenselijk en toelaatbaar is en zich bewust zijn van de kaders waarbinnen het (jeugd)werk plaats kan vinden.

Daarom is er voor medewerkers voor wie dat van toepassing is, een gedragscode opgesteld die ondertekend dient te worden. Hiermee verklaart de ondertekenaar de gedragscode te kennen en niet tegen de gedragscode in te zullen handelen. De gedragscode is te vinden als bijlage bij dit beleid. De wijze waarop de gedragscode is geformuleerd is in het bijzonder gericht op het kinder- en jeugdwerk, maar kan ook eventueel herschreven worden voor taken waarin een medewerker zich inzet voor volwassenen in onze gemeente.

De IVP stelt jaarlijks een lijst op waarin de functies worden benoemd, waarbij een gedragscode in ieder geval van toepassing is. Deze gedragscode staat naast de geheimhoudingsverklaring, die voor een aantal werkers in de kerk van toepassing is.

6. Werven en selecteren van vrijwilligers

Bij de aanstelling van nieuwe medewerkers-vrijwilligers zal worden gevraagd een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te overleggen.

Daarvoor kan gebruik worden gemaakt van de gratis mogelijkheid via het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

De IVP draagt er zorg voor dat met nieuwe medewerkers-vrijwilligers de omgangsregels en de gedragscode wordt besproken en dat de gedragscode ook wordt ondertekend.

Bij het zoeken naar en aanstellen van een jeugdwerker zal gebruik worden gemaakt van het beschikbare profiel.

7. Communicatie

De gemeente zal via de bekende communicatiekanalen worden geïnformeerd over de werkzaamheden m.b.t. het beleid Veilige Kerk. Met het oog daarop levert de IVP regelmatig een bijdrage.

De omgangsregels voor de gemeente zullen regelmatig onder de aandacht worden gebracht en waar nodig worden bijgesteld.

Goes, 20-9-2021, CBZ